

Kristal is mooi

Vrijdag is het zo ver. Het belangrijkste sporttoernooi van de wereld zal beginnen met de wedstrijd Duitsland – Costa Rica. Tot en met 9 juli kan er worden gediscussieerd over de vraag welk land de finale zal winnen, en dan weten we het. De onzekerheid is verdwenen, en heeft plaats gemaakt voor voetbalhistorie. Voorafgaande aan het toernooi houden velen zich bezig met de vraag welke landen nu grote kanshebbers zijn op de titel, wie goed heeft geloot voor de groepsfase, en welke kwart en halve finale's worden verwacht. De kristallen ballen worden uit de kast gehaald, opgepoetst, en indringend bekeken. Zo vinden de economen van ABN AMRO dat de wereldeconomie het meest is gebaat met een winst van Italië (de Italiaanse bank Antonveneta zal daar ook wel garen bij spinnen). Het wedkantoor Ladbrokes betaalt £ 9 uit bij een inzet van £ 4 als Brazilië het toernooi wint, en ook op tradesports.com (een soort elektronische aandelenmarkt waarin je kunt handelen in sportgebeurtenissen) is Brazilië favoriet.

Uiteraard heeft de statistiek ook een favoriet te melden. Toeval speelt in het voetbal immers een belangrijke rol, en ligt het voor de hand om over *winstkansen* te praten, en niet *de winnaar*. Op basis van uitslagen uit het recente verleden (de afgelopen vier jaren), is het mogelijk om een schatting te maken van de onderlinge krachtsverhoudingen tussen alle 32 deelnemers aan het WK. Zo speelt opent Duitsland het toernooi tegen Costa Rica. Gemiddeld genomen krijgen de Costa Ricanen 1,3 doelpunt tegen per wedstrijd.

Duitsland maakte onlangs tegen de Japan 2 doelpunten, en Japan krijgt gemiddeld 0,94 doelpunten tegen per wedstrijd. Op basis van de 2 doelpunten tegen Japan verwacht je dus dat Duitsland 2,8 ($2 \times 1,3/0,94$) doelpunten maakt tegen Costa Rica. Op basis van veel wedstrijden (meer dan drieduizend) verwacht je zo dat Duitsland 2,6 doelpunten zal maken. Een speciaal computerprogramma dat het toernooi elektronisch naspeelt gebruikt dit soort schattingen om te bepalen welke landen nu de grootste kans op de titel hebben. Als alle 32 deelnemers even sterk zouden zijn, zou elk een kans van iets meer dan 3% hebben om de beker uiteindelijk te winnen. De krachtsverhoudingen en het model geven echter duidelijk een groepje favorieten aan: Brazilië, Frankrijk en Spanje (ongeveer 13% kans op de titel, ruim vier keer de gokkans). Hun titelkansen zijn hoog, omdat ze in relatief gemakkelijke groepen zitten. Het tweede groepje met kanshebbers wordt gevormd Nederland, Argentinië en Tsjechië, met 7 à 8% kans op de titel. De volgende kanshebbers in de lijst zijn Portugal (5%), Italië (4%), Duitsland en Engeland (elk 3% kans op de titel). De kansen van Duitsland worden negatief beïnvloed door de matige oefencampagne. Met kans een derde overleeft Nederland de groepsfase niet. Dan kunnen we altijd nog concluderen dat we in de zwaarste poule van het toernooi zaten, en dat toeval niet altijd rechtvaardig is.

Ruud H. Koning is hoogleraar sporteconomie aan de Rijksuniversiteit Groningen, en zal gedurende het toernooi de winstkansen bijwerken en publiceren op www.rhkoning.com.